

- **пізнання та перетворення дійсності.** Фундаментальним освітнім об'єктом змісту профільного навчання технологій є проектно-технологічна діяльність, в якій усвідомлено здобуваються базові знання, формується предметна проектно-технологічна компетентність та яка інтегрує всі види сучасної виробничої діяльності: від творчого задуму до його реалізації;

- **культура організації виробництва.** Технологічна освіта є складовою організаційного типу проектно-технологічної культури, яка активно формується в усіх сферах сучасного виробництва, а тому основні складові цієї культури (проектування, технологія реалізації, рефлексія) мають бути смислотвірною системою, змістово-процесуальною основою технологічного профілю навчання;

- **розв'язування реальних життєвих проблем.** Культурний розвиток особистості, формування ключових і предметної проектно-технологічної компетентностей передбачає розвиток природних, діяльнісних й особистісних здібностей учнів під час створення соціально й особистісно значущих виробів, реалізації індивідуальних освітніх траєкторій;

- **ключові та предметна проектно-технологічна компетентності.** Контроль, оцінювання й самооцінювання прогресу в навчанні передбачає діагностику нарощення рівнів сформованості операційно-діяльнісної, ціннісно-сислової і соціально-комунікативної компетентностей як складників предметної;

- **соціально-професійне самовизначення.** Технологічна освіта розвиває творчі здібності в спорідненій діяльності, готує до професійного життя, що швидко змінюється, розвиває мобільність, підприємливість, здатність творити виробничу культуру власного народу, держави;

- **об'єктивація оцінки індивідуальних можливостей.** Створення умов для свідомого та адекватного самовизначення щодо подальшого професійного шляху.

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТУВАННЯ ЗМІСТУ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ З ОСНОВ МАШИНОЗНАВСТВА

В. І. Туташинський, канд. пед. наук; О. В. Кохан

Основними результатами фундаментального дослідження з проектування змісту профільного навчання старшокласників стали навчальна програма, посібник «Основи машинознавства» та інноваційна технологія викладання профільного спецкурсу.

У програмі та посібнику розкриваються сучасний зміст спецкурсу «Основи машинознавства» для профільного навчання старшокласників, а також методика його викладання, рекомендації щодо застосування засобів навчання.

Спецкурс складається з інваріантних розділів: «Людина, машини і технічні системи», «Деталі та механізми машин», «Проектування та конструювання машин», «Технології машинобудівного виробництва», «Соціально-трудова і професійна орієнтація», що забезпечують неперервність змістових ліній освітнього стандарту з технологій, а також чотирьох модулів з розроблення та виконання навчальних проектів, які надають можливість розвивати особистісні

якості учнів, їх творчі можливості, сприяють усвідомленому вибору майбутньої професії й спеціальності та допрофесійній підготовці старшокласників.

Зміст програми й посібника відображає тенденцію європейської освіти щодо наближення академічної та допрофесійної підготовки й сприяє навчально-методичному забезпеченню профільної диференціації навчання, вивченню техніки й технологій за вибором учнів відповідно до їх інтересів і намірів щодо продовження освіти та здобуття майбутньої професії.

Посібник містить навчальні матеріали про стан та перспективи розвитку різних галузей машинобудування, класифікацію машин, націлене на освоєння інноваційних технологій і підготовку фахівців для роботи в Україні.

Посібник адресований вчителям трудового навчання й технологій, методистам інститутів післядипломної педагогічної освіти, а також, як показали результати апробації рукопису, може використовуватися викладачами машинознавства вищих навчальних закладів.

На основі експериментальної перевірки навчальної програми й посібника можна стверджувати, що зміст профільного навчання з основ машинознавства суттєво впливає на підвищення обізнаності учнів з техніки й технологій, формування проектно-технологічної компетентності старшокласників та їх професійне самовизначення.

ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ УЧНІВ ПРОФІЛЬНИХ КЛАСІВ ЗА СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ «ХУДОЖНЬО-ПРОЕКТНА ТВОРЧІСТЬ»

В. В. Вдовченко, докт. філософії

Під час проведеного нами фундаментального дослідження у 2015-2017 роках за підтемою «Проектування змісту й методики профільного навчання у старшій школі за спеціалізацією «Художньо-проектна творчість»» (далі «ХПТ»), проведено науково-педагогічний пошук, завдяки якому на профільному рівні вперше комплексно застосовано та апробовано в педагогічній практиці такі психодіагностичні методики:

1. Методика «Диференційно-діагностичний опитувальник» (ДДО) Є.О. Климова щодо спеціальних здібностей.

2. Методика діагностики професійної спрямованості особистості Б. Басса.

3. Модифікований варіант анкети «Ставлення до обраної професії». В. Вдовченка.

4. Методика творчих здібностей Є. Торренса для дослідження невербального аспекту креативності (субтест «Завершення малюнків»).

5. Методика оцінки творчих здібностей С. Медніка для дослідження вербального аспекту креативної активності.

Застосування декількох методик дозволило старшокласникам провести самотестування й більш точно зробити подальший професійний вибір. Введена в навчально-виховний процес комплексна психодіагностична методика